

Jätehuoltomääräysten muuttaminen

JATELK 29.10.2020 § 23

490/11.02.02.01/2020

Jätehuollon palvelutasomäärittelyssä vuosille 2018-2021 päätettiin astiapalvelukokeilusta. Astiapalvelulla tarkoitetaan sitä, että kunnallinen jätehuoltoyhtiö hankkii 140–660 litran kokoiset jäteastiat ja toimittaa asiakkaan käyttöön tämän tarvitsemat astiat. Jätehuoltoasiakas eli kiinteistön haltija vastaa keräyspaikan järjestämisestä kiinteistöllä sekä astian kunnossapidosta jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jäteastia, jonka kiinteistön haltija on itse aikanaan hankkinut, korvataan sen käyttöön päättyessä jätehuoltoyhtiön hankkimalla uudella tai uuden veroisella astialla. Palvelu koskee kunnan ensisijaisen jätehuoltovastuun (jätelain 32 §) mukaisia asiakkaita.

Puhas Oy on toteuttanut astiapalvelukokeilun poltettavan jätteen astioille 1.6.2018 alkaen ja kokeilu päättyy vuoden 2020 lopussa. Kokeiluaikana yhtiö on toimittanut asiakkaan käyttöön omistamansa jäteastian, jos asiakkaan entinen astia on ollut rikki tai aiheuttanut muuten työturvallisuusriskin. Kokeilu on koskenut koko toimialuetta ja kaikkia kunnan lakisääteisen jätehuollon järjestämisvastuun asiakkaita poltettavan jätteen ja biojätteen astioiden osalta. Astia ja sen toimitus on ollut asiakkaalle veloitukseton. Samalla asiakkaan entinen rikkinäinen astia on asiakkaan niin halutessa viety pois veloituksetta. Kokeiluaikana uusien asiakkaiden on tullut hankkia totuttuun tapaan jäteastiansa itse. Jo ennen kokeilua biojätteen erilliskeräykseen kannustamiseksi yhtiö on antanut pientaloasiakkaiden käyttöön biojäteastiat.

Kokeilun seurauksena astiakanta ja kuljettajien työturvallisuus on parantunut. Myös astiarikkotilanteita koskevan hallinnollinen työ ja sen kustannukset ovat vähentyneet. Asiakaspalaute kokeilusta on ollut hyvä.

Joensuun alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä jäteastian hankintavastuu on nykyisin määrätty kiinteistön haltijalle (6 §). Puhas Oy on tehnyt jätetaksavalmistelun yhteydessä esityksen astiapalvelun käyttöönotosta jatkuvana palveluna. Tämä edellyttää muutosta kunnan jätehuoltomääräyksiin astian hankintavastuun määrittelyn osalta. Palvelun kustannukset on puolestaan katettava jätemaksuin eli otettava huomioon jätetaksassa.

Jäteastiapalvelun jatkaminen voidaan toteuttaa tässä vaiheessa määrittämällä toimintaperiaatteet Joensuun alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä ja päivittämällä muutamien pykälien sanamuodot. Laajempi jätehuoltomääräysten uudistaminen on tarkoituksenmukaista tehdä vasta sitten, kun jätelainsäädäntöön valmisteilla olevat muutokset selviävät. Lakiin ehdotetuilla muutoksilla ei ole vaikutusta jäteastioihin.

Kattavan astiapalvelun käyttöönoton tavoitteena on parantaa jätteenkuljettajien työturvallisuutta sekä tehostaa astiakannan ylläpitoa, kun rikki menneet astiat saadaan vaihdettua viivytyksettä ehjiin astioihin. Keskitetty hallinnointi edistää sitä, että jäteastiat sopivat hyvin jätteenkuljetukseen. Asiakkaan kannalta muutos parantaa jätehuollon palvelutasoa. On todennäköistä, että lähivuosina biojätteen erilliskeräysvelvoite taajamissa laajenee lakimuutoksen perusteella. Tällöin muutoksen toimeenpanoa voidaan tehostaa keskitetyllä astioiden hankinnalla ja jakelulla pientaloasiakkaille.

Jätelain 91–92 §:issä säädetään kunnan jätehuoltomääräysten antamisesta ja menettelystä. Kunta voi antaa jätelain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista oloista johtuvia määräyksiä lain 32 §:ssä tarkoitetussa toiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen määrän vähentämisestä, lajittelusta, säilyttämisestä, keräyksestä, kuljetuksesta, hyödyntämisestä ja loppukäsittelystä sekä näitä koskevista teknisistä vaatimuksista. Ennen kunnan jätehuoltomääräysten antamista kunnan on varattava asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä tarvittaessa muille viranomaisille tilaisuus lausunnon

antamiseen. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta asian käsittelyssä säädetään hallintolain 41 §:ssä.

Jätehuoltomääräysten muuttaminen käsitellään samanaikaisesti vuoden 2021 jätetaksasesityksen kanssa. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Puhas Oy:n raportti astiapalvelukokeilusta on sähköisen kokouksen oheismateriaalina.

Palvelun periaatteet

Esityksen mukaan käsin siirrettävien enintään 660 litran jäteastioiden hankinnasta ja jakelusta asiakkaiden käyttöön vastaa jatkossa kunnallinen jätehuolto-yhtiö Puhas Oy. Palvelu koskee jätelajeja, joissa on käytössä kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Asiakasryhmistä palvelu koskee jätelain 32 §:n perusteella kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä, eli mm. asuinkiinteistöjä ja kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan toimipaikkoja.

Kiinteistöillä nykyisin käytössä olevat astiat korvataan uusilla tai hyväkuntoisilla astioilla niiden rikkoonnuttua tai käyttöiän tullessa muuten loppuun. Jätteenkuljettaja ilmoittaa astiarikosta jätehuolto-yhtiöön, joka tiedottaa asiakasta tulevasta astian toimituksesta. Tässä yhteydessä astian koon voi tarvittaessa päivittää kiinteistön senhetkistä tarvetta vastaavaksi. Uusi asiakas voi tilata käyttöönsä astiat liittyessään jätehuoltoon, jos kiinteistöllä ei ole entuudestaan jäteastiaa. Asiakkaan tilattua astiat tai jätteenkuljettajan ilmoitettua astiarikosta Puhas toimittaa astiat asiakkaan kiinteistölle, jossa jätteen keräyspaikan järjestämisestä vastaa asiakas eli kiinteistön haltija. Astia voidaan toimittaa vain sellaiselle kiinteistölle tai muuhun kiinteistön haltijan järjestämään keräyspaikkaan, josta tyhjennykset voidaan tehdä turvallisesti jätehuoltomääräysten mukaisesti. Tarvittaessa jätehuolto-yhtiö arvioi kiinteistön tai muun keräyspaikan sopivuuden ennen astian toimittamista.

Astiat omistaa kunnallinen jätehuolto-yhtiö. Kiinteistön haltijan tulee käyttää astiaa jätehuoltomääräysten mukaisesti. Astiaa ei saa myydä eikä viedä pois kiinteistöltä. Jätehuolto-yhtiö huolehtii astiapesuista siltä osin kuin pesut sisältyvät tyhjennyspalveluun jätetaksan mukaan. Muusta astian ylläpidosta huolehtii kiinteistön haltija. Astian vaihtaminen veloituksetta eri kokoiseen astiaan on mahdollista rajatuin ehdoin. Käyttökuntoisen astian vaihdoksen voi tehdä kolmen vuoden kuluttua astian käyttöön saamisesta. Lisämaksusta koon vaihtaminen tätä useammin on mahdollista. Maksut ja maksuperusteet määritetään jätetaksassa.

Palvelun käyttöönotto ei koske muita keräysvälinetyyppejä kuin pyörillä varustettuja pienastioita. Palvelu ei myöskään velvoita kiinteistön haltijaa tilaamaan ja käyttämään kunnallisen jätehuolto-yhtiön hankkimia astioita, vaan kiinteistön haltija voi omalla kustannuksellaan ostaa tai vuokrata jätehuoltomääräysten mukaiset jäteastiat muualta.

Jatkossa palvelu koskee myös mahdollisesti käyttöön otettavia muita kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen kuuluvia korkeintaan 1000 litran jäteastioita tai monilokeroastioita.

Valmistelija: jätehuoltosuunnittelija Anna Kettunen

Jätehuoltosuunnittelijan päätösehdotus:
Joensuun alueellinen jätelautakunta päättää

esittää jätehuoltomääräyksiin seuraavia muutoksia:

lisätä jätehuoltomääräyksiin 23 a §:n, joka kuuluu seuraavasti:

”23 a § Jäteastiapalvelu

Kunnallinen jätehuolto-yhtiö hankkii ja toimittaa kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvalla kiinteistölle käsin siirrettävät enintään 660 litran jäteastiat. Astiat toimitetaan niiden jätelajien keräämistä varten, joiden kuljetus järjestetään kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Käytössä olevat

jäteastiat korvataan kunnallisen jätehuoltoyhtiön toimittamilla astioilla vasta kun niiden kunto sitä edellyttää eli jos astia on rikki, huonokuntoinen, sopimaton koneelliseen tyhjennykseen tai aiheuttaa työturvallisuusriskin.

Kiinteistön haltijan tulee tilata jäteastiat jätehuoltoon liittymisen yhteydessä, mikäli kiinteistöllä ei entuudestaan ole tarvittavia astioita näiden jätehuoltomääräysten 13–16 §:ien mukaisen keräyksen järjestämiseksi.

Ennen kiinteistön haltijan omistaman astian vaihtamista jätehuoltoyhtiön omistamaan astiaan jätehuoltoyhtiön tulee tiedottaa kiinteistön haltijaa korvaavan astian toimittamisesta, sen aikataulusta ja mahdollisuudesta ilmoittaa astiakoon muutoksesta sekä luvan antamisesta vanhan astian pois viemiseksi.

Jätehuoltoyhtiön toimittamia astioita ei saa myydä eikä siirtää pois kiinteistöltä tai muusta jätteen keräyspaikasta.”

muuttaa jätehuoltomääräysten 6 §:n kuulumaan seuraavasti:

”6 § Kiinteistökohtainen jäteastia

Kiinteistön haltijan on järjestettävä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittämälleen kiinteistölle jätteiden keräyspaikka näiden määräysten 29–32 §:ien mukaisesti sekä tarvittava jäteastia tai -astiat. Jätteen haltijan on laitettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistön jäteastioihin.”

muuttaa jätehuoltomääräysten 7 §:n ”Kiinteistöjen yhteinen jäteastia (kimppa)” 4 momentti kuulumaan seuraavasti:

”Kimppaan kuuluvien on järjestettävä yhteinen keräyspaikka näiden määräysten 29–32 §:ien mukaisesti sekä tarvittava jäteastia tai -astiat. Kimppa voidaan muodostaa sekajätteen keräämisen lisäksi lajiteltujen hyötyjätteiden keräämiseen. Jätteen haltijan on laitettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kimpan jäteastioihin.”

sekä

asettaa muutosehdotuksen julkisesti nähtäville 2.–27.11.2020 Joensuun kaupungin verkkosivuille ja ilmoittaa asian vireilläolosta lehtikuulutuksella, ja

varata hallintolain 41 §:n mukaisen vaikutusmahdollisuuden mielipiteen lausumiseen ehdotuksesta 27.11.2020 mennessä, sekä

varata Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä toimialueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille mahdollisuuden lausunnon antamiseen muutosehdotuksista 27.11.2020 mennessä.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

JATELK 17.12.2020 § 31
490/11.02.02.01/2020

Jätehuoltomääräysten muutosehdotus oli nähtävänä Joensuun kaupungin verkkosivuilla 2.–27.11.2020. Muutoksen vireillä olosta tiedotettiin lehtikuulutuksilla, jotka julkaistiin 4.11.2020 Karjalan Heilissä, 5.11.2020 Kotiseutu-uutisissa ja 12.11.2020 lehdissä Outokummun Seutu, Pielisjokiseutu ja Pogostan Sanomat.

Joensuun kaupunginhallitus ja Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteavat lausunnoissaan, ettei niillä ole huomautettavaa jätehuoltomääräysten muutosesitykseen. Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Kontiolahden kunnan

ympäristönsuojeluviranomainen ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole tarvetta lausua asiasta. Liperin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen kannattaa lausunnossaan jätehuoltomääräysten muuttamista perustuen meneillään olevaan astiapalvelukokeiluun. Jäteastiakanta ja kuljettajien työturvallisuus ovat parantuneet. Astioiden keskitetyn hankinnan ja jakelun arvioidaan myös nopeuttavan biojätekeräysveloitteen toimeenpanoa, mikäli se laajenee.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry esittää lausunnossaan, että jätehuoltomääräyksiin lisättäväksi esitettävää 23 a §:ää tulisi tarkentaa siten, että ehdotettu jäteastian toimittaminen koskisi poltettavan jätteen ja biojätteen astioita. Näin pakkausjätteet rajattaisiin pois muutoksesta.

Joensuun Kierrätys – Kuljetus Oy esittää 23 a §:n sanamuodon tarkentamista kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden osalta siten, että tarkennettaisiin sen koskevan polttokelpoista jätettä ja biojätettä. Mielenpiteessä esitetään lisäksi näkemys, että jätelautakunnan [astiapalvelua koskevan] kokeilun myötä Puhas Oy on tarjonnut nykyisin markkinaehtoisena toimintana järjestämässään pakkausjätepalveluissa ilmaiset astiat ns. kuntalaisten rahoilla. Mielenpiteen perusteluissa viitataan valmisteilla olevaan jätelain uudistukseen ja että vuonna 2021 odotetaan selviävän tulevaisuudessa noudatettavat käytännöt.

Vastineena Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry:n ja Joensuun Kierrätys – Kuljetus Oy:n samankaltaisiin ehdotuksiin jätelautakunta toteaa:

Esitetty jätehuoltomääräysten lisäys jäteastian hankintavastuusta koskee jätelain 36 §:n mukaisen kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvia astioita. Tällä hetkellä kunta järjestää toimialueella poltettavan jätteen ja biojätteen kuljetuksen. Näin ollen muutos voimaan tulleessaan koskisi näiden kahden jätelajin astioita. Lisättäväksi ehdotetun 23 a §:llä halutaan varautua siihen, että mikäli tulevaisuudessa kunta vastaa myös muiden jätelajien kuljetuksen järjestämisestä, voidaan rikki menneiden astioiden uusimisessa ja uudiskiinteistöjen astioiden hankkimisessa noudattaa yhtäläisiä käytäntöjä kuin poltettavan jätteen ja biojätteen astioissa. Muutoksen voimaan tullessa sanamuodolla ei ole vaikutusta nykyisiin pakkausjätteiden keräyskäytäntöihin toimialueella. Jätehuoltomääräyksillä ei voida rajata kunnalle lainsäädännössä osoitettua jätehuollon järjestämisvelvollisuutta. Kunnan velvollisuudesta jätehuollon järjestämiseen säädetään jätelain 32 §:ssä ja ennen kaikkea velvollisuus koskee asuinkiinteistöjä ja kuntien toimipisteitä. Jätteenkuljetuksesta säädetään 35–38 §:issä. Jos säännökset yhä kesken olevassa jätelain uudistustyössä muuttuvat, tarkastellaan niiden ja kunnan jätehuoltomääräysten sekä operatiivisen toiminnan suhdetta muutosten selvityä.

Puhas Oy:n markkinaehtoisena palveluna järjestämään pakkausjätekeräykseen – jota ei siis toteuteta jätelain 36 §:ssä tarkoitettuna kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena – ei käytetä jätetaksan mukaisilla maksuilla kerättäviä tuloja. Joensuun Kierrätys – Kuljetus Oy:n esittämä väite, että astiapalvelukokeilu olisi johtanut ”kuntalaisten rahoilla” tarjottuihin ilmaisiin pakkausjäteastioihin ei pidä paikkaansa.

Yksityishenkilö A ja yksityishenkilö B ovat toimittaneet mielipiteet, joissa molemmissa vastustetaan ehdotettua muutosta.

Yksityishenkilöiden A ja B mielipiteissä kyseenalaistetaan jätelautakunnan toimivalta ja toiminta. Niissä vaaditaan luopumaan ehdotetuista lisäyksestä ja muutoksista jätehuoltomääräyksiin. Samalla esitetään, että jätetaksa olisi valmisteltava uudestaan ilman ns. astiapalvelun vaikutusta. Mielenpiteissä esitetään lukuisia näkemyksiä mm. jätteenkuljetuksesta, jäteastioihin liittyvistä eri osapuolten vastuista sekä jäte- ja muusta lainsäädännöstä. Asian valmistelua pidetään lainvastaisena ja ettei astiapalvelu perustu lakiin eikä sitä sen vuoksi voitaisi toteuttaa.

Jätelautakunnan vastineena todetaan, ettei mielipiteissä ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella lautakunnan nähtäväksi asettamaa muotoilua jätehuoltomääräysten muutoksesta tulisi muuttaa. Joensuun alueellinen

jätelautakunta on jätelain mukainen kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, jonka toimivaltaan nimenomaan kuuluu jätehuoltomääräysten valmistelu ja niistä päättäminen. Kunnallinen jätehuoltoyhtiö Puhas Oy hoitaa toimialueen kuntien toimeksiannosta kunnan järjestämisvastuulla lainsäädännön perusteella olevat jätehuoltopalvelut. Joensuun kaupungin hallintosäännön 23 §:n mukaan jätelautakunnalla on yhteistyövelvoite Puhas Oy:n kanssa. Väitteet viranomaisen tai sitä edustavan viranhaltijan toimivallan väärinkäytöstä ovat perusteettomia. Asia on valmisteltu avoimesti ja asetettu nähtäville ennen varsinaista muutoksen hyväksymistä. Jäteastioiden toimittamisella asiakkaiden käyttöön halutaan parantaa jätehuollon palvelutasoa ja hoitaa sujuvasti tilanteet, joissa astia rikkoutuu sen käytön ja kulumisen vuoksi tai jätteen kuormauksen yhteydessä. Palvelun kustannukset on katettava jätemaksuin, kuten jätelautakunnan pöytäkirjassa 29.10.2020 on kerrottu. Vastaava palvelu on käytössä useissa kunnissa Suomessa ja eikä sen toteuttaminen edellytä erillistä jätelain säännöstä. Väitteisiin ”ringin” [Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy] ja Puhaksen palveluiden osalta todetaan, että pakkausjätteiden tuottajayhteisöjen toimeksiannosta Rinki järjestää pakkausjätteiden keräystä nykyisin ekopisteiltä. Jätelautakunnan alueen kunnat tai kuntien puolesta lakisäätteiset jätepalvelut järjestävä Puhas Oy eivät ole kaappaamassa Ringiltä palveluiden järjestämistä.

Lausuntojen ja mielipiteiden perusteella ei ole tarpeellista tehdä muutoksia nähtävänä olleisiin ehdotukseen jätehuoltomääräyksiin lisättävästä 23 a §:stä ja muutoksista 6 ja 7 §:ien sanamuotoihin.

Esityslistan julkaisun jälkeen 11.12.2020 on saapunut toimialueen ympäristöterveydenhuollon lausunto. Siun Sote / Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys kannattaa jätehuoltomääräysten muutosta astiapalvelun osalta. Se pitää tärkeänä, että jäteastiat ovat ehjiä. Myös biojätekeräyksen laajentuminen pientaloissa on tavoiteltavaa. Jättemaksuihin – erityisesti biojätekeräykseen – uudistuksesta aiheutuva korotustarve tulisi pyrkiä minimoimaan.

Valmistelija: jätehuoltosuunnittelija Anna Kettunen

Jätehuoltosuunnittelijan päätösehdotus:
Joensuun alueellinen jätelautakunta päättää

hyväksyä seuraavat muutokset 10.12.2015 hyväksymiinsä Joensuun alueellisen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiin:

lisätään ”23 a § Jäteastiapalvelu

Kunnallinen jätehuoltoyhtiö hankkii ja toimittaa kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvalla kiinteistölle käsin siirrettävät enintään 660 litran jäteastiat. Astiat toimitetaan niiden jätelajien keräämistä varten, joiden kuljetus järjestetään kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Käytössä olevat jäteastiat korvataan kunnallisen jätehuoltoyhtiön toimittamilla astioilla vasta kun niiden kunto sitä edellyttää eli jos astia on rikki, huonokuntoinen, sopimaton koneelliseen tyhjennykseen tai aiheuttaa työturvallisuusriskin.

Kiinteistön haltijan tulee tilata jäteastiat jätehuoltoon liittymisen yhteydessä, mikäli kiinteistöllä ei entuudestaan ole tarvittavia astioita näiden jätehuoltomääräysten 13–16 §:ien mukaisen keräyksen järjestämiseksi.

Ennen kiinteistön haltijan omistaman astian vaihtamista jätehuoltoyhtiön omistamaan astiaan jätehuoltoyhtiön tulee tiedottaa kiinteistön haltijaa korvaavan astian toimittamisesta, sen aikataulusta ja mahdollisuudesta ilmoittaa astiakoon muutoksesta sekä luvan antamisesta vanhan astian pois viemiseksi.

Jätehuoltoyhtiön toimittamia astioita ei saa myydä eikä siirtää pois kiinteistöltä tai muusta jätteen keräyspaikasta.”

muutetaan 6 § Kiinteistökohtainen jäteastia kuulumaan seuraavasti:

”Kiinteistön haltijan on järjestettävä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen liittämälleen kiinteistölle jätteiden keräyspaikka näiden määräysten 29–32 §:ien mukaisesti sekä tarvittava jäteastia tai -astiat. Jätteen haltijan on laitettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kiinteistön jäteastioihin.”

muutetaan 7 §:n Kiinteistöjen yhteinen jäteastia (kimppa) 4 momentti kuulumaan seuraavasti:

”Kimppaan kuuluvien on järjestettävä yhteinen keräyspaikka näiden määräysten 29–32 §:ien mukaisesti sekä tarvittava jäteastia tai -astiat. Kimppa voidaan muodostaa sekajätteen keräämisen lisäksi lajiteltujen hyötyjätteiden keräämiseen. Jätteen haltijan on laitettava kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluva jäte kimpan jäteastioihin.”

Muutokset tulevat voimaan 1.1.2021 alkaen mahdollisesta tätä päätöstä koskevasta muutoksenhausta huolimatta.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.